

L-GHOXRIN HADD MATUL IS-SENA (2020) GEMGHA QADDISA MIGBURA MILL-GNUS KOLLHA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 15 August 2020
Last Updated Saturday, 15 August 2020

Din hija il- Liturgija ta' L-Ghoxrin Hadd matul is-sena (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Il-qari

tal-Liturġija tal-Kelma g'al dan il-**add**, jittfag'na lejn rejaltà, li hi rigal ta' **Al**, u li hi l-Knisja, emg'a ta' **nies** mi**l**bura minn kullimkien f'**g**aqda wa'da. Meta kull nhar ta' **din** il- emg'a **vu** i wa'da tistqarr madwar id-dinja kollha l- **abra** ta' **twemminha** li hu l-**Kredu**, fost l-artikli mistqarra hemm dak li jg'id: **Nemmen** fi Knisja Wa'da, Qaddisa, Kattolika u Apostolika. Din hi stqarrija mportanti mmens g'ax 'add ma jista' **jsalva** jew jiskopri l-**Im'abba** ta' **Alla** murija fi Kristu esù jekk mhux f'**emg'a**, fi Knisja li timxi mieg'u il-vja!! tal-konverġjoni.

Anke

meta fl-Istorja tal-Knisja kienet fl-aqwa tag'ha il-karijma tal-eremiti tad-dejert, dawn qatt ma qiesu lilhom infushom maqtug'in mill-Knisja, imma parti minnha, anzi fil-qalba tag'ha. Kienu jitolbu g'aliha biex tissaffa, u hi kienet titlob g'alihom u tfittex il-kelma tad-dixxerniment tag'hom g'ax fihom g'arfet sinjal li Alla kien qed jibag'tilha.

Kelma

qasira fuq l-**lettivi** **Wa'da** u **Apostolika**.
Li l-Knisja tkun **Wa'da** u mhux mijiet, g'al esù kienet xi 'a!
mportanti 'afna. Li l-a'wa jkunu 'a!
wa'da bejniethom, u jaqsmu l-**Im'abba** fil-qjies tas-Salib, jilfieri li j'obbu anke lil min isallabhom, dawn is-sew! sinjali esù nduna li kellhom jilbdu d-dinja lejH. G'ax fid-dinja la teljisti g'aqda u lanqas l-**Im'abba**, jekk mhux g'al min i'obbok lura.

Fid-diskors

tieg'u fl-Ikla tal-G'id li qasam mal-Appostli, esù qal: "Missier, nitlobok li jkunu lkoll 'a!a wa'da. Kif inti fija, Missier, u jien fik, 'a jkunu lkoll 'a!a wa'da fina, biex hekk id-dinja temmen li inti bg'atni." (w. 17, 21). G'alhekk li l-ekumeni|mu, l-attentat g'all-g'aqda bejn il-Knejjes, hu tant importanti u skont il-qalb ta'’ Alla g'ax id-dinja hi skandalij|jata mill-piki u l-firda bejn Knisja u o'ra.

U

"Apostolika"”, jilifieri mibnija fuq l-Appostli; Knisja li g'andha l-g'eruq tag'ha f'’dak il-grupp |g'ir ta'’ tmax-il appostli, f'qar, medjokri, imwarrba mis-so jetà, u li l-ewlieni fosthom kien Pietru mag'jul minn Kristu nnifsu biex ikun il-blata li fuqha jibni l-Knisja tieg'u. Importanti li storikament il-Knisja tista'’ fa ilment tmur lura lejn dak il-grupp li mbuttat mill-qawwa tal-Ispirtu s-Santu xterrd u mill-Art Imqaddsa lejn it-trufijiet kollha tad-dinja.

Imma

l-Kelma li l-Mulej qed jag'tina f'’dan il-&add tistedinna biex niffokaw iktar fuq il-|ew! a!!ettivi l-o'ra li tag'mel mill-Knisja tag'na, awtentika: "Qaddisa"” u "Kattolika"”. Hi Qaddisa g'ax fiha jg'ammarr l-Ispirtu s-Santu u hi l- isem Mistiku ta'’ Kristu pre|enti fid-dinja. Lil Sawlu ta'’ Tarsu esù ma qallux: "G'aliex qieg'ed tippersegwita lis-segwa i tieg'i, lid-dixxipli tieg'i, lil dawk li emmnu fija, imma qallu: "Sawl, Sawl, g'aliex qieg'ed tippersegwitani?"” (Atti 9, 4). Kristu jidentifika ru'U totalment ma'’ dawk li jemmnu fiH, mal-Knisja, u dak li jsir lill-Knisja jsir lilU g'ax Hu u l-Knisja huma 'a!a wa'da. U darb'’o'ra jg'id lill-Appostli: "Min jilqa'’ lilkom jilqa'’ lili, u min jilqa'’ lili jkun jilqa'’ lil dak li bag'atni."” (Mt. 10, 40). B'’dan Hu ried juri lil dawk li lanqas biss kienu g'adhom jafu x'’inhi "Knisja"”, li t-twa" id tieg'U mag'ha, l-g'aqda tieg'u mal-Knisja kienet tant intimà, tant perfetta, daqs dik ta'’ bejnU u l-Missier.

Minn

din l-g'aqda intimà ma'’ Kristu, il-Qaddis per e elenza, lejja l-Qdusija li tg'ammarr fil-Knisja, li hi l-Ispirtu s-Santu, biex inkunu g'idna kollox. U din il-Qdusija hi tag'na wkoll! Dan hu l-g'a!eb! G'ax ma nistg'ux noqog'du nikkunsidraw lill-"Knisja"” b'ala teorija fl-ajru, o!lett astratt. Il-Knisja hi a'na. Il-Knisja hi "nies"”. Lanqas ma hi l-Knisja sempli ement il-lerarkija ta'’ Papa, Kardinali, Isqfijiet, Presbiteri biss... Il-lerarkija hi parti mill-Knisja imma qeg'da hemm g'all-qadi tal-Knisja. Santu Wistin jg'id li hu "Nisrani"” qabel ma hu "Isqof"”, u bir-ra!un.

Il-Knisja

hi, kif !a g'idna, kull min jistqarr li hu jemmen li esù hu l-Iben ta'’ Alla

b'natura divina daqs tal-Missier u tal-Ispirtu li hu tag'hom, u li dan l-Iben
 Wa'dieni libes la'am ta' b'iedem biex ikun jista' jwettaq il-Misteru tal-G'id
 biex isalva lil kull min jag'lel li jemmen fiH.
 Pawlu jg'id li Kristu 'abbna u ta
 lilu nnifsu g'alina, offerta u sacrifi ju jfu'u quddiem Alla. (Ef. 5, 2).

Iktar

kemm infittxu li nimxu 'l quddiem fil-Fidi, u nkomplu nimxu 'l quddiem
 sal-a"ar nifs ta' &ajjitna, iktar nid'lu 'l lewwa f'din il-Qdusija li hi
 tieg'U imma ssir bil-mod il-mod tag'na wkoll.

A'na parti minnU, u l-qdusija tieg'U hija l-Qdusija tag'na, il-merti
 tieg'u huma l-merti tag'na, l-ubbidjenza tieg'u lejn il-Missier hija
 l-ubbidjenza tag'na u r-reb'a tieg'u fuq il-Mewt hija r-reb'a tag'na, tieg'i u
 tieg'ek, biex hekk, b'al Pietru, mag'qudin mieg'U, inkunu nistg'u nimxu b'alU
 fuq l-ilmijiet tal-problemi tal-ajja. U

finalment, u l-iktar rigal kbir: il-ajja li reba' hu bil-Qawmien tieg'U hija,
 !a minn issa l-ajja tag'na, u din il-ajja hi eterna, g'al dejjem. Fi Kristu u bi Kristu, 'wejje! kbar hemm
 jistennewna. Hija din it-Tama li tag'mel
 li nkunu sinjal g'all-pagani li Kristu tassew jag'mel differenza fil-ajja
 tan-nies.

L-Appostlu

missierna jag'mel tixbiha memorabbli tar-relazzjoni li hemm bejn Kristu u
 l-Knisja meta jqabbel din ir-relazzjoni ma' l-g'aqda bejn 'ew! mi||ew!in, i|da
 'afna iktar profonda. 'Intom, ir'iel, 'obbu n-nisa tag'kom, kif
 Kristu 'abb il-Knisja u ta 'ajtu g'aliha.

U dan g'amlu biex iqaddisha u jnaddafha bil-'asil tal-ilma u l-kelma u
 biex iressaqha quddiemu, din il-Knisja, sabi'a, bla tebg'a, bla tikmix, bla
 g'ajb, u b'xejn minn dan, imma qaddisa u bla tmaqdir minn 'add' (Ef. 5, 25-27). Pawlu hawn mhux
 jittellem fuq il-Papa u

l-Isqof biss, jew fuq il-qaddisin li hemm fin-ni e , imma fuqek u fuqi. Il-'asil li tana, ta' trabi, bl-ilma
 tal-Mag'mudija, dan il-'asil g'adu g'addej u jibqa' g'addej sal-a"ar ta' &ajjitna,
 u mhux ja'silna biss imma j'eddidna, jag'milna dejjem aktar jg'ajag'
 u fuq tag'na, anke jekk il-lisem jixjie' biex iqarrabna mal-laqq'a finali u
 sabi'a tag'na mieg'U.

Hija

mportanti mmens din tal-Qdusija li a'na lkoll g'andna, u li r iverjnih g'ax
 Qaddis hu Dak li wa"adna mieg'U fil-Knisja tieg'U. G'alhekk in-Nisrani veru qatt ma jifta'ar
 bit-tjieba tieg'u, g'ax jekk jifta'ar bil-merti tieg'u jew jimtela' bihom, mhu
 Nisrani xejn. Qatt ma jilludika

lill-ie'or g'ax jaf li, minnu nnifsu, mhu a'jar minn 'add. B'al meta konna trabi, a'na !ejna mlibbsa
 minn Kristu bil-lisba l-bajda tal-Qdusija tieg'U, mhux tag'na. Imma dan kollu jiddependi minn jekk nemmnuhx
 jew le. Il-Fidi tnissel fina l-m'abba
 lejn Alla u gratitudni mmensa lejn Kristu, u tag'tina natura !dida li kapa i
 tg'ix dak kollu li jixtieq Hu, mhux g'ax ikkmandati, imma mill-qalb g'ax Hu
 jag'mel minna nies !odda.

Li

I-Knisja hi Kattolika jfisser li hija universali, mxerrda mad-dinja kollha, ma tag'raf l-ebda diviljoni ta' razez, stati, kontinenti e . Dawn huma affarijiet tad-dinja. Ijrael kien ja'seb hekk. Kien ja'seb li l-Mulej hu biss Alla tal-poplu li lie mag'ul fit-Testment il-Qadim biex minnu jitnissel fil-kament il-Messija. U billi Ijrael kien ja'seb hekk, baqa' ma g'arafx il-Milja tal-Messija meta din waslet. G'alih, il-popli l-o'ra kienu "l-klieb", imni!sa, mhux dehen li jkunu salvati. Imma Kristu lie g'al kull ma'luq g'ax Alla hekk 'abb lid-dinja li ta lil Ibnu l-Wa'dieni biex kull min jemmen fih ma jintilifx, jlda jkollu l-'ajja ta' dejjem. (w. 3, 16).

Il-Litur!ija tal-Kelma tal-lum:

Qari I

Lil ulied il-frustier inwassalhom sal-muntanja mqaddsa tieg'i.

Is 56, 1.6-7

Qari mill-Ktieb tal-Profeta Isaija

Dan jg'id il-Mulej:

"{ommu s-sewwa u ag'mlu l-lustizzja,

g'ax is-salvazzjoni tieg'i g'oddha waslet,

u l-lustizzja tieg'i dalwaqt tfe!!.

Ulled il-frustier li ntrabtu mal-Mulej biex jaqduh,

u biex i'obbu isem il-Mulej,

u jkunu qaddejja tieg'u,

kull min i'ares is-Sibt u ma jiksru

u jljomm s'i' fil-patt tieg'i,

lil dawn inwassalhom sal-muntanja mqaddsa tieg'i,

u nferra'hom f'’dar it-talb tieg'i.

Il-vittmi ma'ruqa u s-sagrifi ji tag'hom

ikunu jog'!buni telg'in minn fuq l-artal tieg'i,

g'ax dari dar it-talb tissejja' g'all-popli kollha”.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 66 (67), 2-3.5.6.8

R/. (4): Ifa"ruk il-popli kollha, o Alla

I'enn g'alina Alla, u jberikna;

idawwar g'al fuqna d-dija ta’ wi u!

Biex jing'arfu fuq l-art triqatek,

fost il-!nus kollha s-salvazzjoni tieg'ek.

R/.

Jithennew il-!nus u jg'annu bil-fer',

g'ax trieli l-popli bis-sewwa,

u l-!nus fuq l-art inti tmexxihom. R/.

Ifa"ruk il-popli, o Alla,

ifa"ruk il-popli kollha.

Iberikna Alla, u tib|a’ minnu

l-art kollha minn tarf g'all-ie'or! R/.

Qari II

Alla ma jre!!ax lura
d-doni u s-sej'a li ta lil l|rael.

Rum 11, 13-15.29-32

Qari
mill-Ittra ta’ San Pawl Appostlu lir-Rumani

&uti,
issa ng'id lilkom, il-pagani. Sakemm jiena appostlu tal-pagani nibqa’ nag'mel
!ie' lill-ministeru tieg'i, bit-tama li nqajjem l-g'ira ta’ !ensi u hekk
insalva lil xi w'ud minnhom. G'ax jekk it-tke ija tag'hom !iebet il-'biberija
tad-dinja ma’ Alla, l-ilqug' tag'hom mill-!did xi jkun ifisser, jekk mhux 'ajja
mill-imwiet?

Alla
ma jre!!ax lura d-doni u s-sej'a tieg'u. B'alma fl-img'oddi intom ma kontux
tobdu lil Alla, imma issa sibtu l-'niena tieg'u min'abba d-dil|ubbidjenza
tag'hom; hekk huma wkoll m’humieq jobduh min'abba l-'niena li sibtu intom
ming'andu, 'alli issa huma wkoll isibu l-'niena.

G'ax

Alla 'alla ’l kul'add fil-jasar tad-di|ubbidjenza, biex jag'mel 'niena ma’
kul'add.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evan!elju

Mt 4, 23

Hallelujah. R/. Hallelujah

esù dar il-Galilija kollha jg'allo
fis-sinagogi tag'hom,

ixandar l-Evan!elju tas-Saltna

u jfejjaq kull xorta ta’ mard u dg'ufija fost
il-poplu.

R/. Hallelujah

Evan!elju

Mara, il-fidi tieg'ek
kbira.

Mt 15, 21-28

Qari mill-Evan!elju
skond San Matthew

Forsquodak il-mien, esu
telaq lejn Tir u Sidon. U 'ar!et wa'da mara Kang'anija minn dawk l-in'awi, u
qabdet tg'ajjat u tg'id: 'Idquo;enn g'alija, Mulej, Bin David; binti g'andha fiha
xitan, u mag'dura 'afna!'rdquo;. Ijda hu ma we!ibhiex kelma. Resqu lejh id-dixxpli
tieg'u, jitolbuh u jg'idulu: 'Idquo;'E'les minnha, g'ax !ejja tg'ajjat warajna'rdquo;. Imma
hu qalilhom: 'Idquo;Ma !ejtx mibg'ut 'lief g'an-nag'a! li ntilfu mid-dar ta'rsquo; Irael'rdquo;.